

Kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av tolkutbildningar inom folkbildningen

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) granskar kvaliteten i de utbildningar som statsbidrag lämnas för enligt förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning och teckenspråk. Myndigheten ska även granska utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete inom dessa utbildningar,¹ även kallade tolkutbildningar inom folkbildningen.

Myndigheten och utbildningsanordnarna har ett gemensamt ansvar för att säkra kvaliteten i dessa utbildningar. Utgångspunkt är de krav, mål och riktlinjer som riksdag och regering har beslutat och som riktar sig till myndigheten och till utbildningsanordnarna.² Utöver lag, förordning och eventuella föreskrifter finns även rättsinformation och nationella mål och strategier som myndigheten har att beakta.

Med utgångspunkt i övergripande kvalitetskriterier³ utformas specifika kvalitetskriterier och indikatorer för kvalitetsgranskning av tolkutbildningar inom folkbildningen. Kvalitetskriterierna är, tillsammans med indikatorer, en grund för bedömning om de enskilda utbildningarna, men också om utbildningssystemet som helhet, håller hög kvalitet.

Hög kvalitet innebär att utbildningen uppfyller de krav på kvalitet som fastställts samt att den håller hög kvalitet i alla delar, över tid samt oberoende av vem som är utbildningsanordnare och var i landet utbildningen bedrivs.

¹ Enligt 4 § förordning (2011:1162) med instruktion för myndigheten för yrkeshögskolan.

² Dessa omfattar bl a förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan (MYHF), de årliga regleringsbrev, förordningen (2012:140) om statsbidrag för viss utbildning som rör teckenspråk och tolkning (TolkF), och krav som ställs på utbildningsanordnare i andra föreskrifter och villkor.

³ Kvalitetssystem för tolkutbildningar inom folkbildningen, MYH 2019/827.

1. Utbildningens planering, organisering och praktiska genomförande ger deltagarna goda förutsättningar att nå utbildningens mål

Det finns en övergripande planering för utbildningens genomförande som är tydlig och känd av berörda. Utbildningen är väl organiserad och planeringen ger deltagarna goda möjligheter att nå utbildningens mål. Utbildningen organiseras på ett välstrukturerat sätt och berörda parter har goda möjligheter att planera sin del i genomförandet av utbildningen. Den fysiska och psykosociala studiemiljön ger goda förutsättningar att nå utbildningens mål. Utrustning och undervisningslokaler är anpassade till utbildningens innehåll och mål.

2. Utbildningens pedagogiska upplägg och genomförande ger deltagarna goda förutsättningar att nå utbildningens mål

Det pedagogiska upplägget ger deltagarna goda möjligheter att nå utbildningens lärandemål. Utbildningen präglas av integrering av teori, färdighetsträning och reflektion. Praktik är en väl fungerande och integrerad del av de utbildningar där praktikkurs förekommer. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt för att skapa lika möjligheter för alla deltagare att genomföra sina studier. Den individuella kunskaps- och färdighetsutvecklingen följs upp och återkopplas regelbundet till deltagaren.

Utbildningsanordnaren ser till att det finns ett ledarskap som stödjer och leder den undervisande personalen.

3. De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens

Den undervisande personalen har kännedom om det yrke som utbildningen förbereder för och den ämnesmässiga och pedagogiska kompetens som krävs för uppdraget. Utbildningsanordnaren ser till att undervisande personal får stöd i det pedagogiska genomförandet och att de får kompetensutveckling. Utbildningsanordnaren verkar även för att säkerställa det långsiktiga kompetensbehov som krävs för att genomföra utbildningen.

4. Utbildningsanordnaren har rutiner för och arbetar systematiskt med validering

Utbildningsanordnaren ansvarar för att den som valideras får information som är nödvändig för genomförande av valideringen. Utbildningsanordnaren erbjuder vägledning under hela valideringen och synliggör syftet med validering samt vägleder mot komplettering. En variation av metoder används vid kartläggning och bedömning samt utgår från tidigare erfarenheter och förutsättningar hos den som valideras. Validering sker gentemot kurs- och utbildningsmål. Utbildningsanordnaren säkerställer att kartläggare och bedömare har rätt kompetens och att det finns möjlighet till kompetensutveckling. Utbildningsanordnaren säkerställer att valideringen mäter det som är tänkt att mätas (validitet) samt att valideringen kan genomföras vid annat tillfälle av annan bedömare med samma utfall (reliabilitet). Alla delar i valideringen dokumenteras och följs upp.

5. Inom ramen för utbildningen sker samverkan med det omgivande samhället

Utbildningsanordnaren ser till att samverkan sker med relevanta aktörer lokalt, regionalt, nationellt eller internationellt för att bidra till att uppfylla utbildningens mål och syfte och i förlängningen säkerställa samhällets behov av tolkkompetens. Genom att vistas i relevanta miljöer i och utanför skolan får deltagarna värdefull träning i yrkesrollen. Samverkan bidrar till utveckling av utbildningen. Samverkan sker genom aktiviteter som bidrar till nätverksskapande och långsiktiga kontaktytor mellan deltagare och mottagare⁴ av den kompetens som utbildningen syftar till.

6. Utbildningen karaktäriseras av ett väl fungerande system för kvalitetsarbete

Utbildningens utveckling säkerställs genom ett kvalitetsarbete som leds av utbildningsanordnaren. Utbildningsanordnaren har god kunskap om det uppdrag och det yrkesområde som utbildningen leder till och är väl insatt i utbildningen och dess förutsättningar.

Kvalitetsarbetet karaktäriseras av en kvalitetsmodell som är anpassad till utbildningen, en tydlig och effektiv organisation och ansvarsfördelning samt ett systematiskt genomförande. Kvalitetsmodellen bygger på återkommande planering, genomförande, utvärdering och översyn som leder till ständig förbättring. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt för att tillvarata synpunkter från deltagarna och andra berörda i syfte att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet återkopplas systematiskt till alla berörda.

7. Utbildningsanordnaren säkerställer att värdegrundsarbetet genomsyrar hela organisationen och utbildningen

Organisationens och utbildningens värdegrundsarbete är utformat i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningsanordnaren ser till att värdegrundsarbetet integreras i utbildningens alla delar och att värdegrunden förankras hos de som är inblandade i utbildningen. Utbildningsanordnaren gör insatser utifrån värdegrunden för att främja likabehandling, mångfald och jämställdhet. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt med breddad rekrytering och breddat deltagande som utgår från värdegrunden.

⁴ Med *mottagare* menas individer med behov av tolktjänster, tolkförmedlingar och de som beställer och köper tolktjänster.